

FOGLALAT: Magyarország és Erdély (kinevezések; a budapesti evangélicus iskola; öngyilkosság magyar Ischlben; Milos herceg Oláhországban; Bellaagh István †; 's a' t.) Amerika (Mexicoban a szövetségi pártnak tönkre veretése; 's a' t.) Portugália (követkamrai határozat; 's a' t.) Anglia (részletek Grote titkos szavazás iránti indítványa vitatásáról; parlamenti ülések; lapnyilatkozatok a' esekély minisiteri többségről 's a' t.) Franciaország (ministerségi nyilatkozat a' spanyol alkotmányos ügy pártolásáról; ügyvédi viták a' mijusi zenfűlök pörében; választmányi jelentés a' keleti ügyről; kamraviták a' mexicói szerződésről; 's a' t.) Törökország (Mehemed Ali levele fához Ibrahim basához; a' nagyur hálálosan beteg; 's a' t.) Németország. Egyesületi gyapjújár. Gabonaár. Dunavizálás. Pénzkelet. Lotto.

Magyarország és Erdély.

Őcs. 's ap. kir. felsége f. e. jun. 29diki határozatában Svajczer Gábor m. kir. kam. tanácsost és selmeczi főkamragrófot díjmenten es. kir. udv. tanácsosi címmel méltóztatott fölruházni. —

A' mult 1838iki Duna árvize által kárvallott pesti lakosok felségelésire Velika kerület részéről 6 ft. 18 kr. pgő küldetett.

(Zichy grófok.) A' palotai izraelita közönség (Veszprém megyében) forró hálóját jelenti azon szives adakozásokért, mellyekkel rokadozó synagógák helyett újlag építettü kezdett imádságházok létesítésében főleg földes uraik kegyessége által segítették, névszerint Zichy Miklós gróf ajándékozott 15 ezer téglát, Zichy István gr. 50 ezer téglát, 900 véka meszet 's 600 ezüst főt 's ennek közbenjártára Bécsből Rothschild b. ház 100 fr. Eskeles b. ház 40 fr., Lomel 500 fr. ezüstben.

(Milos hg Oláhországban.) Jun. 20iki szerb határszéli hírek szerint Milos hg már Czernecebe érkezék Oláhországban, hol három napi vesztegár alá kelle magát vetnie; onnan bojani szép urodalmába szándékozik utazni, hol nyugalomban töltendi viharos élete végnapjait. Azon iratok, miket elutazása előtt elszedete tőle a' tanács, leginkább levelezésit foglalják magukban Konstantinápolyra, sz. Pétervárral 's általánosan külföldi ügyviselőivel. A' fiatal fejdelem egészségében semmi kedvező változás nem történt, 's általánosan hiszik, hogy e' nyarat nem élendi tul. Az angol consul, Hodges ezredes, ki mindjárt az alkotmány-behozáskor 's a' szerbek ellene nyilvánított elégtelenségekor Mehádiába utazott, még most is használja az ottani fürdőket, 's hihetőleg nem is térend többé vissza Belgrádba. A' Konstantinápolyba küldetni határozott tanácsosok már utnak indulnak, körülményesen értesítendők a' nagyurat a' történekrül. Ki fogja e' eszközölhetni a' porta megegyezését, vagy nem? az még igen kétes; annyit mindazáltal meglehetősen valószínűsítéggel mondhatni, miszerint a' nagyur nem örömet fogja jóvá hagyni Milos hg eltávolítását. —

A' budapesti evangélicus iskola. Jun. 24kétől jun. 30ig tartattak a' budapesti evang. iskolákban a' nyilvános vizsgálatok számos, különféle rendű, haligató jelenlétében. Kezdetül végig jelen valék e' vizsgálatokon, minthogy érdekemben volt közelebbről megismerkedni ez intézettel, mellyben serdülő gyermekemet ohajtom nevelteni. Alkalmam volt hazánkban egyéb gymnasiumit is megismerni 's azt hiszem, hogy közöttük, akár tekintsem a' rendszert, akár a' methodust, akár a' művelési eszközök kiterjedését, a' pesti evang. gymnasiumot egy sem multa felül. A' három osztályra tett elemi oktatásan a' rendszer, grammatikai, syntactikai, rhetorikai osztályokon kívül, a' testgyakorlásnak, a' rajzolásnak, éneklésnek, az asszonyi munkáknak külön mesterei 's tanítói vannak; hová még a' budai magyar-német és a' terézia-városi től fiók-iskolák tartoznak. 'S így az intézetben 13 oktatásban 's nevelésben jártas személy munkálkodik. Jelenleg egy felsőbb polgári iskola terve van készülőben, mellynek kivételét csak a' pénzügy gátolja. Ez intézet magányos adakozásokból állott eddig is fen, 's az adakozásbeli készséget tekintve, melly az idevaló evangélicusoknak annyira sajátja, nem kétkedhetni, hogy pár év múlva a' terv létesül. A' gyűlekezetek nyomtatásban kifejezett elve, hogy intézetében a' m. és német nyelv egyiránt taníttassék. Ezen elv előbb meglehetősen hanyagon, egy pár év óta ellenben annál nagyobb szorgalommal 's szembetűnő sikerrel létesítetik. Örömdetes tudni, hogy a' magyar nyelvet leginkább a' német tagok sürgetik, kik a' kor kívánatához, valamint mindenben, ugy ebben is örömet simulnak. Hogy itt még sok van hátra, tagadnunk nem lehet, de hogy a' haladás e' részben nehéz, az részint oly körülményekben is fekszik, mellyeken a' gyűlekezet, még most, legjobb akarata mellett sem segíthet. A' felsőbb osztályokban a' római nyelv mellett a' német és a' magyar egyformán taníttatik, kivéven talán a' középsőt, hol a' mérleg még mindig a' német részre hajlong. Az elemi iskolákban, hol a' tanulók nagyobb száma német 's hol természet szerint az anyai nyelv a' földolog, lehetetlen a' magyar nyelvre nagyobb gondot fordítani. De ki a' magyarosítás tekintetében többek közt legkitűnőbb érdemeket szerze magának, az a' felsőbb leány-osztály tanítója Dierner ur, kinek leányai nemesak szabályszerűleg, tisztán beszélni, hanem a' feladott tárgyakról kevés gondolkodás után, koruk 's tehetségükhöz képest, azonnal értekezni is tudnak. Ath.

Selmecz-Bányán folyó jun. hó 26kán a' selmeczi ág. vall. ev. egyház közönsége, a' helybeli kerületi főiskola ifjusága szokott évi vizsgálatokor egy még hazánkban soha nem ért örömmünnepeben részesült. Ugyan is a' nógrádi ág. vall. hazánkban legtöbb ev. egyházat számláló 's a' 19 század józan szellemével mindenkor gyorsan előhaladó évesperesség, mult 1838ik évben számos egyházait és iskoláit nagy sikerrel, 's igaz apostolkodó lélekkel egyházilag vizsgáló Szeberényi János bányai superintendensnek közel 9 hétig tartott hasznos fáradozásit némileg meghálálni kívánván, ennek örök emlékére Szentpétery József hazánk jeles művésze által, egy 35 latot nyomó, 's gazdag aranyzatu ezüst billokot készítetett. Mellynek egyik oldalán a' nógrádi ev. esperesség címere, t. i. egy felhőkből függő kereszt alatt, két első lábán tédelő bárány látható. A' másik oldalon következő felírás: Szeberényi János főpásztornak egyházvizsgálata emlékeül a' nógrádi ágost. vall. esperesség halála 1838. A' pohár köré palmaágakkal, szőlőfürtökkel, és búzakalászokkal mesterileg 's egyszerű formában van ékesítve. Legalul pedig következő szavak olvashatók: „Kubinyi Ágoston felügyelő, és Walentinyi János esperes idejökben.“ Ennek általadását a' nevezett esperesség felügyelője Kubinyi Ágoston és Walentinyi János évesperes mint küldök képviselőji magokra vállalván, ezt folyó június 26kán déli 12 órakor a' selmeczi ev. főisko-

lai könyvtár termében, mintegy 400 jelen volt hallgató előtt, egész diszszel, 's ünnepélyességgel, mindenkit való örönmre gerjesztőleg, a' jelen volt, érdemekkel tündöklő főpásztornak át nyújtották. Ez alkalommal az általadók, t. i. Kubinyi Ágoston a' nógrádi esperesség felügyelője által magyar, Walentinyi János nógrádi évesperes által diák, a' főpásztor által pedig szinte latin nyelven szívmelző lelkes beszédek tartattak, vége lévén az ünnepélyes általadásnak, a' nevezett esperesség küldötti valamint több számos vendég is, a' főpásztor ur által tisztessen megvendégeltettek.

Nemes Bellaagh István, előbb a' bács-bodrog-megyei felkelő nemes magyar seregnél főhadnagy, utóbb a' nm. hétszem. törvényszék ajtónoka, f. jul. 6ikán guta következtében elhunyt élete 60ik évében. Vigasztalatlan nejen 's vérségén kívül serdülő fiai József, Aloiz 's leánya Mária keserűk halálát.

Magyar Ischl, jul. 1jén. Az itteni fürdőben egy borzasztó öngyilkosság történt. R. J., kassai polgár és német varga (schuster), ki ide mult este érkezett, miután az egész éjet ébren, szobájában többnyire élénk fel's alá járással töltötte, ma reggeli 8 órakor, pálinkázás után, magát puskával föbe lötte. Midőn a' durranásra fölriadt fürdői vendégek és lakosok, szobáját zárva találván, azt egy az ablakon által belászott fiúval kinyitatták, magát a' padlaton végig terülve, fejét és jobb arczát szerteúzóva, falakat és ajtó agyvelő-tarabokkal és véreseppel sűrűn befeeskenve találták. Ö szörnyet halt. Később észre vették, hogy ajtó és asztal egészen bevannak írva leginkább versekkel német nyelven, mi által, ugy tetszik, vagy föltételében magát megerősíteni, vagy a' világgal tudatni akarta, hogy öngyilkossága hosszas eltökélés következménye. Tette okát nem tudhatni: inség, szegénység nem lehet, mert egyike volt a' legdolgozatosabb mestereknek, ki mindig 10, 12 legénynek tudott munkát adni, — nőjétől külön, tilalmas szövetségben élt egy asszonnyal, kiöl hír szerint, több gyermekei születtek, 's így alkalmasint házasságtörési bűnnek mély megmondolása 's ebből származhatott kétségbeesése és örüllése, miről kétkednünk alig lehet, vihették önkivégzésre. Szobájában egy levél is találtott H— F— grófhoz, a' fürdő birtokosához, mellyben eltakarításáért esedezik. —

Amerika

Philadelphai jun. 7iki levél szerint a' M. Chronicleben: „Macombe tábornok végre csakugyan szerződést kötö a' floridai szemínolokkal, miután e' vadnép még az utóbbi hetekben is tíz fehér családot, 30 személyből állót, meggyilkolt. —

(Mexicoban a' szövetségi pártnak tönkre veretése.) Az ujjorki Courier veracruzai máj. 16iki irat után következőket közöl: „Urrea és sereg maradványa Tampicóba futamlott; Bustamente 's Aresta ellene nyomult, kétségkül sükerült szándékjok, Tampico bevétele. Mejia tábornokkal Santa Ana legméltatlanabbul hánt; mint hazaárulót hátulról akará föbe lövetni, mit azonban Mejia egész méltósággal ellenze 's inkább lekonczolák, mint kivégzék. Santa Ana e' halállal bosszujának áldozék. A' esata Puebla közeleében esett Necarigonal. Mejia tábornok ezer főnyi sereggel támodá meg Valencia tábornokot, ki 2500 főnyi kormánycsapatot vezérle; regg. 4től 10ig tartott a' esata. Mejia rettenhetlen bátorsággal küzde; háromszor hatalmába ejte az ellenségi pattantyusságot 's mindannyiszor elveszíté. Már győzelem repkényivel akará ékitni homlokát, midőn Santa Ana, 1400 főnyi sereggel, hátulról megtámodá, 's Mejia esatát veszte, nem állhatva ellen a' nagy számmak.“ Az ujjorki Star szerint: „Mióta Pueblánál a' szövetségesek esatát vesztének 's Mejia föbe lövetett, azóta Santa Cruz vezér az ország keverékfaja által isten gyanánt tiszteltetik, a' dictatorságban vetélytársa, Bustamente, pedig a' katonaság és papság kegyencze. Santa Ana féllábbal is nagy munkásságot fejté ki 's hihetőleg ő is, ha nem királyság, de dictatorság után sántit minden esetre. Azonban lehetséges, hogy mig e' két három nagyravágyó a' konczon osztakozni akar, azalatt Texas közbejö 's az egyesült statusok segélyivel Montezuma egész nagy birodalmát meghódítja. — Baudin hajóvezérnek Houston kikötőjében megjelenté a' texasiakat igen nagy örömmre buzdítá 's ez által mintegy biztosítvá Franciaország jó gondolkodása felül. Midőn e' francia hajóvezér később Galvestonban kötö ki, számos hölgy és uri sereg kísérte őt hajójáig. Hírként terjesztgetik, hogy összesen a' spanyol-dél-amerikai statusok mindnyajan közös congressust tartandnak, mellyben — nehéz feladás — e' szerencsétlen republica belpolitikáját rendezik el, melly nyugalmat 's rendet képes legyen eszközölni. —

Portugália.

Lissaboni hírek jun. 17eig terjednek; szerintük jun. 11kén a' követkamra 23 szónyi többséggel elfogadá a' pénzügyminisiter azon javaslatát, melly a' kormányt 1400 contonyi kölcsönre hatalmazza föl, a' folyó statuskölségek födözése végett; a' minisiter e' megajánlás által némileg új erőt kapa további főállásra. A' királyné csapati az algarbiai hegységen ismét kézre kerítének néhány guerillát, kiket azonnal agyon lövének. — Macdonald tábornok, ki Mowbray Richard név alatt levéllel jött Portugáliába, még folyást Portoban San Juan de Foz erősségben ül fogolykint, azon gyanu miatt, hogy d. Miguel ügyésze, noha legkisebb irást sem találtak nála, melly őt terhelné. Négy gyanus személy ügyelgett Locosnál a' határszéleken katonatiszt-ruhában a' mult napokban — mire azon hír terjedezget, hogy d. Carlos az éjszaki határszéleken hadsereget tart készen, melly azonnal Portugáliába nyomuland, mihelyt ott d. Miguel részire lázadás ütend ki. —

A n g l i a.

(Részletek Grote titkos szavazás iránti indítványa vitatásáról.) Junius 18ikán a' parlament választásoknál használandó titkos szavazást indítványozá Grote, mikép azt minden ülésben rendszeren tenni szokta. Okai ez uttal is jobbadán ugyanazok valának, miket már egyébkor használt ez indítványa támogatására. 's csupán annak megmutatása tevé indítványát fontosabbá, hogy naponkint közönségesebbül a' titkos szavazás ohajtása a' népnél, minek következtében még az annyira tartózkodó whig kormány is nyílt kérdéssé tevé azt, vagyis olyanná, mely fölött minden tagja személyes nézete szerint szavazhat. Kifejté továbbá Grote, mikép e' rendszabály elkerülhetlenül szükséges a' szegényebb választók biztosítására vesztegetés 's ijesztés befolyása ellen, mert nem várhatótlók, hogy politikai lélekisméretük tisztán tartása miatt világi érdekeiket fölaldozzák. Worsley támogató az indítványt, Gaskell pedig ellenzé, mire Macaulay, az edinburgi új követ kezdte szólani. Először is örömet nyilvánítja, hogy a' kormány nyílt kérdéssé tevé a' titkos szavazást. Véleménye szerint politikai netegséget jőzanul nem követelhetni annyi tagbul álló kormánytól, 's azért igen üdvös, ha bizonyos kérdésekre nézve tökéletes vélemény szabadsággal bírnak a' ministerek. Pitt alatt őt fontos tárgy nyílt kérdés forgott vitatási szőnyegen, 's azért balság e' rendszabályt veszélyes újításnak nevezgetni. Csak következő két kérdést nem tekintenek hajdan nyilván: 1) a' kormánytól indítványzott 's ministerségi kérdéssé tett rendszabályokat, mik mellett minden kormánytag köteles volt szavazni; 2) indítványokat kormányzat-rosszalásra, miket minden kormánytag ellenzeni tartozék. Ő maga is (Macaulay) elég éftes már azon időkre emlékezhetni, midőn a' catholicusok felszabadíttatását és parlament-javitást is nyílt kérdésnek tekinték, (halljuk!) 's tudja, hogy a' ministerek egymással ellenkező értelemben szavaztak. Az illy rendszabály, koránsem tanúsít gyöngeséget a' kormány részről, sőt inkább szilárdabb álláspontra emeli azt. Utóbb Wellington hg megsemmíté e' rendszert, mi fölösztatását voná maga után ministerséginek. E' bevezetés után következőleg nyilatkozik a' fenforgó kérdéssül a' szónok: „En a' londoni tisztos követ indítványa mellett szándékozom szavazni; de jól megjegyzendő, mikép ezzel csak a' titkos szavazás elve mellett nyilatkozom 's a' behozatandó törvényjavaslatra nézve ezelszerűségétül függesztem föl támogatásomat, egyszersm nd föntartván jogomat annak vizsgálatára: mennyiben pártolhatnék olly törvényjavaslatot, mely biztosít egy uttal jobb szózatföljegyzést. (Halljuk!) Nem kétlem mindazáltal, hogy olly eszköz is található, mely a' szavazókat 's közönséget egyenlőn biztosítandja, mennyiben azt emberi dolgokra nézve általányosan kívánhatni; 's még az iránt sem kétkelem, hogy olly választási törvényszéket is lehetne fölállítani, mely az unalmas és költséges választás-vizsgálatokat parlament előtt egészen nélkülözhetőkké tenné. (Halljuk!) A' titkos szavazás olly kérdés ugyan, mellynél nem küzd minden ok ugyanazon oldalon, 's megengedem, hogy többet szólhatni alaposan ellene; de minden illy rendszabálnál jól fontolatra szükség venni minden okot 's ez esetben alkalmasint a' titkos szavazás felé fog hajlani a' mérleg. Megengedem hogy a' titkos szavazás több jó indítóoktul fosztja meg a' szavazót, de egyszersmind sok rosszat semmisít meg. Egyébiránt a' tisztelt indítványtevő véleménye ellenére is azt vélem, hogy kisebb községekben a' titkos szavazás sem fogja egészen gátolhatni a' vesztegetést, noha rendkívül nehezítené azt, míg a' rettegtetést egészen sikeretlenítené. Ezen baj szinte 7 év óta folyvást nagyobbul, 's meg kell vallanom, miszerint e' körülmény némileg egyenesen a' javító törvénynek tulajdonítandó. (Halljuk!) Ezzel mindazáltal csak olly bajra figyelmeztetek, mely minden nagyobszerű javító rendszabálylyal szoros kapcsolatban szokott járni. Az egyházjavítást első időszakában több erkölcsirossz kíséré, mely a' Plantagenetek napjaiban nem volt ismeretes, és zendületünk, azon nagy esemény, mely polgári és vallási szabadságinkat biztosítá, eleinte olly gonosztetteket szült, mellyek a' Stuartok alatt hallatlanok voltak. Hasonlag a' javító törvény is, bármilly nagy áldást árasztott egészben a' népre, eleinte szinte okozá némi visszaéléseket, de a' vesztegetés föbb esatornáit csakugyan bedugá, csak hogy a' be nem dugottakban annál mélyebb 's zavarosb most a' folyam. (Halljuk!) A' parlamentjavítás az egyenes kinevezést eltörlé ugyan, vagy legalább súlyosbítá; de a' rettegtetési rendszernek annál tágabb ösvényt nyitott, még pedig épen olly pillanatban, midőn azon ezrekre terjeszték ki a' választásjogot, kik ellen legnagyobb sikerrel gyakorolhatni az ijesztgetést. E' visszaélés ellen rosszalás hangzik minden oldalról az egész egyesült királyságbul. Néhány átelleni ur, mint hallom, csakugyan olly szózatoknak köszöni parlament helyét, miket fenyegetések sajtolának ki, (tetszés a' ministeri padokrul, rosszalás a' toryk részről); ha valóban ül olly követ e' házban, ugy inkább ohajtanám, hogy régi szokás szerint történnék most is a' képviselés, mert ezelőtt nem kellett a' választónak politikai lélekisméret-kockáztatás, vagy csaladjával együtt számüzetésbe költözés között választani. Véleményem szerint minden önkény rossz ugyan; de legrosszabb az, mely szabadelműség palástja alá rejtezik. (Harsogó tetszés.) Leplezetlen oligarchia alatt csupán azt szenvedé a' nép, hogy olly emberek uralkodnak rajta, kiket nem maga választá; de hol népválasztási rendszer uralkodik, ott olly növekedő mértékben szenved a' nemzet, mennyiben a' rettegtetési rendszer emelkedik, 's ez esetben azon kétszeres baj terheli a' népet, hogy nem szabadon választott férfaktól kormányoztatik, 's hogy mégis mintegy gúnyból felszeg választásra van kényszerítve. A' ns l. (Worsley) igen jól jegyeze meg, mikép ő az indítvány-támogatás által koránsem akarja befolyásától megfosztani a' gazdagságot, mert ez valóban olly hatalom, mely nyájasan és jogszerűleg alkalmazva min-

denkor ragaszkodást és bizalmat szül. A' népvélemény a' gazdagságot erkölcsi túlyomóság fogalmával szokta összekapcsolni, mivel annak birtokosa magát 's gyermekeit legezelszerűbb művelődési eszközökkel képes környezni. A' gazdag még akkor is folytathatja művelődését, midőn a' szegény már rég mindennapi kenyeriért kénytelen fáradozni; a' gazdag utazással, nyelvtanulással, 's más tapasztalásokkal bővítheti tudományt, míg a' választók nagy tömege minderről lemondani kénytelen, noha isméri 's méltánylani tudja becsét. Még a' nép azon legaljasb osztálya is, mely még választási joggal sem bír, bármilly kalandos mozgalminál mindenkor lehetőségig művelt férfi vezérlete alá törekszik gyűlni. 'S így természetes és kiürthetetlen befolyás fekszik a' gazdagságban. 'S nem ezen befolyás az, mitől ovakodni kell a' háznak, hanem a' vesztegetés, mellynek legrosszabb módja a' rettegtetés. A' földesur így szól bérlőjéhez: „Szavazz mellettem, vagy kivetlek telkedről“; a' vesztegető ellenben csak ezt monija: „Szavazz mellettem, 's 20 font sterlinget adok eszmára.“ (Kaczaj.) Vesztegetés ellen van törvényünk; de rettegtetés ellen nincs. 'S mégis ez utóbbi azon választót eltántorítja gyakran, kit ígérlet nem ronthat meg. A' vesztegetés ezrekbe kerül; de a' rettegtetés csupán gyalázatot szül. (Tetszés a' ministeri padokrul.) Könnyebben megveti az ember azt, mit soha nem bírt, mint azt, minek birtokát már megszoká. (Halljuk!) E' szerint a' rettegtetés legolesőbb vesztegetési eszköz, 's legveszélyes próbára teszi a' választó bücsületét. Rettegtetésre nem hozhatni büntetést, 's azért lehetlenné kell azt tenni. Ezt csak titkos szavazás eszközölheti. Vannak, kik erkölcsi tekintetből kárhoztatják e' rendszabályt; de ha a' hazugság sérti az erkölcsiséget, ugy alkalmasint az is sérti azt, ha valaki ugy használja az alkotmány szerü választásjogot, hogy magányos életére nézve minden kényelmetlenséget elkerülhessen. Nem ismerék erkölcselenebb 's az angol szilárd lelkületével ellenkezőbb tettet, mint midőn a' választó épen annak adja szavát kit elmellőztetni ohajt. (Halljuk!) Pedig ez napirenden van most. Titkos szavazásnál lélekisméretesen választhatna minden ember, 's ha tettét utóbb csakugyan tagadná: kérdem, a' két rossz közül, mellyik nagyobb? (Halljuk!) Isten mentsen, hogy bármi alakban ótalmazója legyek a' hazugságnak; de legyünk egyenlően igazságosak szegények 's gazdagok iránt, 's ne korholjuk szerfölött a' szegény választót a' szemében levő szálka miatt, midőn a' főúr szemében hallgatva nézzük el a' gerendát. (Halljuk!) A' titkos szavazás tettegi ellenzési egyre olvashatók. Kérdés: háborítandja é az a' javító törvényt, mit a' kormány 's átelleni urak vég-sőnek kívánnak tekinteni? En igen jól emlékezem, miszerint a' javító törvény vitatásakor a' titkos szavazást föntartott kérdéseket nyilatkoztatták. (Halljuk!) Nem hallám soha, hogy valaki a' javító törvény támogatása által titkos szavazás ellen küzdésre kötelezte volna magát. A' javító törvény csupán a' nyilvános jölet előmozdításából származott, 's e' tekintetből legsürgetőbb szükség kívánásaig épségben kívánom azt tartatni. Az 1832iki zendület — mert zendület volt, mely minden más országban véres lett volna — minden józansága mellett is olly nagy izgást 's veszéyleket szült, miknek megújulását valóban nem kívánhatom. Azért kész vagyok nagy sérelmeket eltűrni, mint olly ingerültséget támosztani az országban, mellyel a' javító törvény megújítása multhatnul járna. Ezért azonban nem kell gyöngíteni a' javító törvény hatását, hanem inkább biztosítani teljes és szabad munkálkodását. Nem szabad túrnunk, hogy vagyonosak 's hatalmasok nevezgessék ki alattomban az alsóházi követeket, 's olly rabszolgákká nyújok le alattvalóikat, minők a' 14ik században is alig léteztek. (Halljuk!) Nem ezért kelt föl 1831ben az egész nemzet egyetlen férfi gyanánt, 's nem ezért küzdé le az első hatalomgyakorlókat. Közel már azon idő, mellyben a' nemzet olly hatalmasul 's egyhangulag kívánandja tökéletes végrehajtását a' javító törvénynek, mikép annak első megalapítását eszközlé; 's csak a' titkos szavazás dívatba hozása után lehetend majd valódinak mondani az angol nép szavazásjogát. Akkor majd ki fog tűnni, hogy mi nem csupán folytonos változtatás és zajgás előtt egyenlítettük az utat, hanem a' birtokjogot biztosítottuk, és szorosabbra húztuk a' külön néposztályokat összefűző köteleket, 's mindnyájat általányos szövetségbe egyesítettük a' parlamenttel 's koronával.“ (Nagy tetszés.) Staunton tíz megyében ohajtá eleinte próbáltatni a' titkos szavazást; mivel azonban látá, hogy a' parlament nem akar felszeg rendszabályokhoz nyulni, tehát inkább az ismért rosszat véle eltűrendőnek, mint ismeretleneket idézni létre. Utána Russell szóla 's lényegileg oda nyilatkozik, hogy Macaulay velős beszéde sem volt képes őt előbbi meggyőződésébül kiforgatni és a' titkos szavazás pártolására bírni, mely rendszabály, véleménye szerint, nem fér össze az angol nép bücsületes lelkületével, 's a' választókat egészen a' közvélemény bíralata fölibe emelné, holott annak parlament, király 's törvényszékek is egy iránt hódolni tartoznak Angliában. Többi közt még ezeket mondá Russell: „Megvallom, mikép a' rettegtetés szüleményi csakugyan rosszak; de még sem olly nagy mértékben, mint azt velünk elhitetni akar-nak. (Tetszés a' tory oldalról.) Véleményem szerint a' titkos szavazás nem orvosolhatná egészen e' bajt, mert az angol választók nagyobb része nem tudna tettekre aljasulni. (Tetszés.) A' számtartó peldaul majd így szólna a' bérlőhez: „John Smith, szavaztál az utóbbi választásnál?“ — „Igen.“ — „Jól van, 's kiért?“ Hallgatás. Uj kérdés, ujjabb hallgatás. Számtartó: „Mondd meg bücsületesen és őszintén: nemde a' whig jelölt mellett szavaztál?“ 'S fogadom, John Smith igennel fog válaszolni; mert őszintén angol lelkenem engedi őt egyebet szólani. Titkos szavazás tehát nem írthatja ki a' rettegtetést. Mondja valaki talán, hogy e' méltatlan bánásmód 's bosszuvagy majd hallgatásra vagy kevésb őszinteségre szoktatandja a' választókat? Ez még rosszabb lenne, mert akkor

őként alázók ravasz és álnok erkölestelenségre a népet. Ily eszeret előmozdítani nem fogok. Mi pedig a vesztegetést illeti, arra nézve maga az edinburgi tisztos követ is megjegyzi, hogy azt nem fogna megszüntethetni a titkos szavazás. Mi okból alapítsunk tehát oly rendszabályt, mely a régi bajt nem orvosolja, hanem inkább újakat szül hozzá? Mi politikai ingerültség és összeütközés korában élünk most. Önök gyógyszerül titkos szavazást ajánlanak, én pedig: türelmet. Ez átmeneti korszak elmúlása után, szükségképp oly kor fog majd bekövetkezni, melyben a választók jogai teljes megismerést találnak. Én hiszem a közvélemény hatalmasságát Angliában. A szabad és erőteljes britt lelkület képes leendő ilyen sükkert eszközölni. Én polgári erőnyben és bátorságban bizom, és ezek mind azt ki fogják küzdeni, mit hiában várnak mások a titkos szavazástól. Russell szavai tetszést nyereenek a toryk részről, a parlament szabadelmű tagjai ellenben zugással fogadák azokat. Shiel többi közt következőleg nyilatkozik a minster ellen: „Az igen tisztos tamworthi követ (Peel) megismeré a rettegési rendszer rosaságát, és a ns belministertül ugyanazt hallók e pillanatban. De mit tesznek ez urak, a baronet és ns lord, e baj orvoslásaul? Hazában, Irlandban következő néptrefa forog szájon, melyet ez esetre is alkalmazhatni: „Mit tesz Ön mylord John? — „Semmit.“ — „És Ön, Sir Peel? — „John lordnak segíték.“ (Kaczaj.) A vitás sükert már mult számunk közlé. —

(Parlamentü ülések. Elegy.) A jun. 24ki alsóházi ülésben az oktatási törvényjavaslat jöve vitatási szönyegre. A minsterségnek számos ellenzöje támadt ezuttal, és egy ns lord oly rendkívüli hangokkal nyilvánítja tetszését, midön ellenzöi szónokok beszéltek, hogy végre szigoruan rendre volt kénytelen utasítani őt az elnök. A ministeri indítvány azonban mégis csakugyan keresztül ment, de csak 2 szönyi többséggel, mit nagy tetszéssel fogadott az ellenzö. Jun. 15kén jelenté Melbourne a felsőházban, miszerint a kormány nem sokára életbe szándékozik léptetni a fillérveldíjt. (Harsogó tetszés.) Véleménye szerint egyébiránt igen nagy vigyázatot kíván az illy rendszabály végrehajtása. — Fortescue I. (Ebrington), kinek kinevezetése Normanby Lutódjaul az irlandi alkirályságban oly nagy zajt támasztott a tory pártnál, minden várakozás ellenére oly nyugalmasan kormányozza Irlandot, hogy eddig még alig nevezék őt egyszer a hírlapok, parlamentben pedig épen említés sem történt róla. A ns lord mint látszik példás jámborsága által bekíté ki magával az irlandi torykat! Az oxfordi és cambridgei tud. egyetemek jogtanári czimmal tisztelék meg őt. — Sandvich szigetéről írjak, mikép Wood kapitány, Richmond sorhajó parancsnoka, azon tengervideken új szigetet fődöze föl, mely lepve van erdőséggel és igen népesnek látszik; némely helyeken igen magas a föld szine. Wood kapitány Brinsmade névvel jegyzé naplójába e szigetet, mely eddig semmi földabroszon nem volt említve. — Sydneyben (Ujdelwalesben) mult év felolyta alatt 6829 szabad gyarmatos és 2935 gonosztevő települt meg. — Exeter közelében a Chudleigh-szikla egyik hasadékán néhány hét előtt egy borzeb (teszkó) tünt el, és nyolcz napig hallak ugatását az emberek a nélkül, hogy hozzá férhetek volna. 15dk nap már csak nyöszörgése volt hallható, és egy batorsuhancz lebecsátkozék a mélységbe kötelen megszabadítására. Miután fáradságosan keresztül vándorolt a tekervényesszirtnyiladékon, 63 ölnyi mélységben 20 lábnyi térségű száraz szirtüregre talált, melynek közepén meredten hevert elnyulva a borzkutya. Párját csak épen akkor adhatta ki, mert még meleg volt. Egy oldalnyilásból léghuzamot érzett a suhancz, melyebben tehát bizonyosan még nagyobb üreg találtak; oda azonban nem szállhatott le, mivel kötele rövid vala. — Hussein kán, a perzsa rendkívüli követ, nagy mértékben vonja magára a közölgymet Londonban. Derék hat lábnyi magas keleti férfi ez, ki gyönyörű öltözetében, a naprend gyémántjegyével csakugyan nem mindennapi figyelmet képes gerjesztetni. Először a chiswicki kertben jelent meg nyilvánosan Hussein és igen tetszeni látszék neki a sok gyönyörű virág; de alkalmasint sokkal jobban örvendezettette volna meg őt Palmerston hamvassárga épen nem örvendetes arcza, mert Hussein kán még nem láthatá a ns lordot, ki igen jól tudja, hogy a jó Hussein Londonban van, és szeretné mondani: Pater peccavi! Mindazon sok szép salkendő, miket argumenta ad Victoriam, gyanánt hozott magával, kibontatlanul pihen meg selyem takaróban. Keleten annyí tűzanyag van összehalmozva minden oldalon, hogy a kormánynak valóban minden érdeke határozottan békefontartást kíván. Különösen kívánatos pedig, hogy Anglia és Perzsa közt ne történjék komoly meghasonlás. —

Franciaország.

(Választmányi jelentés a keleti ügyről.) A jun. 24iki követkamrai ülésben Jouffroy következőleg nyilatkozik, a választmány nevében, azon 10 milliónyi rendkívüli költségrül, melyet a minsterség a levantei hajóhad-szaporításra kért: „A minsterség kívánata semmi ellenzésre nem talált a választmány előtt. Egyiptus és a porta összeütközése oly kérdéseket hoznak mozgásba, mikre nézve értelmes nemzet épen nem viselhetetik hanyagsággal. Franciaország csak 3 sor- és néhány könnyebb hajóval bír a Levantében, midön a török sereg mozgalmi Eufrát mellett fölbomlással fenyegetik a világbekét. Az óta több ment ugyan; de a mostani rendes költségvetés erejével csupán 8—9 sorhajót tarthatna ott a kormány, mely mennyiség elégtelen, ha a diplomacia csakugyan nem lenne képes bekét eszközölni Mehemed Ali és a porta között. Ismerjük az orosz kormány haderejét a fekete tengeren. Az angolok 9 sorhajót jartatnak a Levantében, és hiteles hírek szerint szaporítani szándékoznak e mennyiséget. Franciaország nem köteles ugyan az egész földteke körül őrködni; de megis hathatósan tartozik föllepni a földközi tengeren. Szükség, hogy külügyeire nagyobb gondot fordítson az ország,

mint eddig. Nemzeti nagyságunk mulaszthatlanul parancsolja ezt, mert a minster soha nem fog buzgani elég hévvel oly tárgy mellett, mely a nemzetet nem érdekli. Keleten most könnyen megnyithatna hatalmát valamely birodalom, és ez ellen csupán ez egyetlen elvet használhatni gyógyszerül: ne türjön Európa semmiféle terjeszkedést. (Élénk tetszés.) Franciaország méltányos szözatot igényelhet a keleti ügyekre nézve, és Európában elfoglalt rangjáról pillanatig sem szabad feledkeznie. (Helyeslés.) A kiutahiai szerződés igen is kétéseti kelet helyzetét, a hunkiariskelessii pedig veszélyesíté azt Európára nézve. Ez utóbbi Russzia fegyveres közbejárulását köti ki háboru esetén. Russzia tehát harezküütés esetén a porta és Mehemed Ali közt Konstantinápoly előtt jelenhetik meg hadsergestül. És veszélyesíti kelet helyzetét Európára nézve. (Élénk mozgalom) Csudálkozásra méltó, hogy hat év óta épen semmi nem történt e helyzet változtatására. Tovább nem türheti Európa e bizonytalanságot, és ez okból határozottan kell megalapítania kelet jövődjét és általános biztosságot állítania föl Russzia felszeg és haszon esö kezessége helyett. Midön a belgiumi esetek terjeszkedésre nyitottak utat Franciaországnak, azonnal talpon volt Európa, és vele Russzia is, annak gátlására. Mivel e történetek Európa súlygyenét fenyegeték, tehát kiegyenlítésükre jogot igényellett Európa, és Franciaország épen nem ellenzé azt. A keleti kérdés azonban még sokkal inkább érdekli Európa súlygyenét, és így azt szinte csak az összes Európa döntheti el. S ugyan mi ürügy alatt gátolhatna ezt Oroszország? E jelentés vitatására még nincs nap határozva. —

(Ministerségi nyilatkozat a spanyol alkotmányos ügy pártolásáról. Elegy.) Jun. 26kán a követkamrában a spanyol partvidéken szaporítandó hajóhad költségeinek vitatását folytatak. Just de Chasseloup-Laubat marq. ellenzé az avatkozást a spanyol ügyekbe, Carnot, választmányi tag, ellenben igen sajnósan nyilvánítja, hogy a kormány nem szándékozik még határozottabban föllepni. Utána Soult tábornagy szólott, jelentvén, miszerint a kormány 7 hajóval szándékozik szaporítani haderejét a spanyol partvidéken, minden gyanus szállításnak gátlásaul, és egyszersmind katonaság és élelmiszerek szállítására, midön azt alkotmányos hatóságok vagy vezérek kívánandják. Ezután a bilbaoi hatóság köszönő iratát és több más hasonló tartalmat olvasa föl, mikből kitént, hogy a francia kormány e legujabb határozata tökéletesen kielégité a spanyolokat, kik fegyveres közbenjárulást épen oly kevésse kívának, mint maga a francia kormány. Ha egyébiránt jövődjében illy közbenjárulást kívánának a változó körülmények, ugy minden esetre czélszerűleg fog rendelkezni a kormány. Mathieu de la Redorte nem elégtül meg a tábornagy ez igen általános nyilatkozatával, és emlékezteté a kamrát, miszerint a mostani minsterség némely tagjai, akkor, midön még ez ellenzöi padokon ültek, egyenesen kimondák, hogy Franciaország okvetlenül tartozik fegyveresen közbenjárulni, ha d. Carlos részire találna nyilatkozni a győzelem. Dufaure jelenté, mikép ő még most is előbbi véleményéhez ragaszkodik; de e pillanatban még nem tartja szükségesnek a fegyveres avatkozást Spanyolország ügyeibe; mihelyt azonban e szükség beálland, azonnal minden segélyre számolhat az alkotmányos királyné. A spanyol kormányrendszer tartosságára nézve igen kívánatos, hogy tulajdon erejének köszönje győzelmét, mert külsegély minden kormányra gyöngeségi homályt szokott harítani. Fegyveres közbenjárulást tehát akkor fog történni, ha a madridi kormány határozottan kívánandja ezt, a francia kormány pedig átátja, hogy annak megadása nélkül vesze az alkotmányos ügy Spanyolországban. Ez ígéretet zajos tetszéssel fogadá a balközép. Passy azonban még tovább ment nyilatkozatában társanál. De la Redorte ugyanis kérdé: miért nem kaptak a francia tengerésztsztek is oly határozott utasításokat, mint az angolok, melyek szerint ez utóbbiak szükség esetén álgyuikkal és kardéllal is segíthetik az alkotm nyos ügyet. Passy erre következő nevezetes nyilatkozatot tön: „Ha valamely fontos esetben francia hadihajó tüzelése kedvezőleg dönthetné el az ügyet az alkotmányos királyné részire, nem kétlem, hogy minden francia tengerésztsztsz használni fogja e kedvező alkalmat. E szavak nagy hatást támasztának és szükséges intésül fognak szolgálni a francia hajóparancsnokok számára. E nyilatkozat után 263 szóval 53 ellen fogadá el a kamra a ministeri indítványt. Brossard tábornok pörét jun. 21kén ismét megkezdék a perpignani haditörvényszék előtt. — Jun. 27kén délelötti 11 órakor számos hallgatóság előtt kezdé meg a majusi zendülök pörét a pairszék. Barbés és Bernard leginkább kiténtek a foglyok közül; az előbbit Dupont és Arago védik, imezt Coraly. Mindketten szilárd elszántságot tüntetnek ki. Az első ülésben a vádlevel olvasása tölté be az idő nagyobb részét. —

(Ügyvédi viták a majusi zendülök pörében.) Mig a jun. 20ki pairszégi ülésben a vádlevel olvasása föl a titoknok, emlékirat keringett a hallgatók közt, a leglühresb ügyvédektül aláírva, kik a törvények tartalmára, és Dupin és Nicod követkamrában mondott beszédire hivatkozván, az elválasztó törvényre nézve azon megjegyzté tevék, miszerint a pairszék nem választhatja el egymástól a vádlottakat a nevezett törvény megsértése nélkül. Alulírottak véleménye szerint tehát el kell a törvénykezést halasztani, miglen minden egyes kihallgatásnak vége szakadand. Arago, Barbés ügyvédje, társai nevében ünnapélyesen ellenmondott a foglyok külön osztályokba soroztatásának, mivel a vádlevelből világosan kitént, hogy valamennyi vádlott ellen ugyanazon tettet hozzák föl bünül. Frank-Carré, a főügyvéd, hosszas beszédben megezáfolni törekvék Arago okait. Határozat nem történt, és még más nap is folytak e kérdésrül az ügyvédi viták. — A perpignani hadi törvényszék első ülését jun. 23kán csupán a vádlevel-fölvolasás tölté be. Brossard tábornok ügyésze azo-

nal kifogást tén az általános bánásmód ellen, mondván, hogy a' másodrendű haditanács nem bocsátkozhatik többé a' fő vádpontok vitatásába, miután az első törvényszék már föloldá attól. Két órányi tanácskozás után mindazáltal azt határozta az ítélőszék, hogy minden esetre valamennyi vádpont vitatásába fog bocsátkozni. —

(Kamráviták a' mexicói ügyről.) A' jun. 25iki követkamrai ülésben a' Mexico és Buenos-ayres elleni hadikészületekre megkívántató költségek vitatása jutván szőnyegre, Salvandy hosszús beszédben iparkodik ótal-mazni Molé ministerségének e' tettbeni lépteit. Teste pecsétőr és Soult tábornagy nem helyeslék tökéletesen Baudin hajóvezér szerződését, noha az egészre nézve egyezsüket jelenték neki. A' jour. des Débats keserű lobbantja szemére a' ministerségnek e' szintelen 's lenge bánásmódot, mivel véleménye szerint vagy szilárd önállással kellett volna a' ministereknek nyilatkozniok e' tárgyról, vagy mellőzniök mindenrészes-letes vitatást. A' minisiterelnök jelenté, hogy a' szerződés még nincs helybenhagyva. Kötűnő figyelemre méltó azon körülmény, miszerint Molé gr. egy 1838 septemb. 21diki hivatalos iratából kiviláglik, hogy Baudin hajóvezérnek meg volt tiltva más idegen hatalomtól közbenjárulást elfogadni. E' szerint tehát, mint látszik, némelly oly záradékokat is irt alá Baudin, mellyek elfogadása homlokegyenest ellenkezők a' ministerségtől kapott utasításival. A' választmány előterjesztetni kíváná az érintett iratot, de a' kormány nem engedé meg azt. Teste igazolni törekvék e' pontban Baudin, 's máskép magyarázni a' kérdéses irat értelmét, mondván, mikép a' szerződés csakugyan idegen hatalom közbenjárulta nélkül létesült, 's csupán pénzbeli kárpótlásra nézve kívántaték meg idegen hatalom ítélete. Salvandy beszédben legfeltűnőbb volt azon rész, melly a' régi és mostani republicai intézvényeket támogatja meg, a' királyságok ellenében. Szerinte Franciaország 1830 óta csupán Schweizzal, az egyesült szabad tartományokkal, Mexicoval, Buenos ayressel és Haytyval jutott komolyabbszerű villongásba, mert a' többi kormányokkal legfőlebb is csak mulékony és irással eldönthető baja volt. Ezt nagy részben a' francia sajtó munkálkodásának tulajdonítá a' szónok, mivel az folyvást annyira gáncsolja 's kisebbiti a' kormányt, hogy a' republicai kormányok szükségkép azon véleményre jutnak: „Franciaország nem is képes gyorsan megboszulni az ellene elkövetett sérelmeket. Ezután lépésről lépésre ótal-mazná Salvandy a' kormány minden rendszabályit Mexicora nézve. Szárazföldi sereg oda szállíttatásá ő balga letnekn nyilatkozatá, 's figyelmezteté a' kamrát azon roppant költségekre, miket az algiri hadszállítvány okozott, noha Mexiconál sokkal közelebb esik azon tartomány. Anglia egykor 12 ezer főnyi serget küldé Mexico ellen, és még sem nyeré meg azt, mit ez áldozattal kiküzdeni szándékozték. Illy lépésre csupán legnagyobb szükség esetén határozhatná magát el Franciaország. Teste kéré a' kamrát: ne esudálkozzék, hogy a' mostani ministerek oly szenvedőleg viselik magukat e' vitatás alatt. Egyetlen hivatalos szó is zavarba hozhatná ez ügyben a' kormányt, melly még több hivatalos iratra kénytelen várakozni Baudin hajóvezér részéről. Teste után Taillandier szólott: „A' választmány kérte a' külminisiter urat az egész hivatalos levelezés közléseért, melly közte 's a' hajóvezér közt folyt. Ez irományok egy részét csakugyan meg is kapá a' választmány, t. i. az első rendszabályokat, miket Molé gr. Baudin hajóvezérnek adott. Meg kell ismernünk, hogy méltóság- és szilárdság-teljesek voltak azok. E' hang mindazáltal rövid idő múlva igen megváltozott. 1838 nov. 10ikétől f. e. mártz. 9ikeig, mint hinni okunk van, igen élénkül folyt a' levelezés Molé gr. és Baudin hajóvezér között. E' levelezést szerettük volna velünk közöltetni.“ Guyet Desfontaines: „Még egy megjegyzést ohajtok tenni. Mint látszik, a' kormány huzamosb ideig utasítás nélkül hagyá meghatalmazottját a' szerződés végképi megkötése iránt. Egy részről némelly záradékok veszélyességét emelék ki, más részről pedig jelenté a' pecsétőr, mikép a' szerződés helyben nem hagyása igen komoly következményeket vonhatand maga után. E' vitatás berekesztésire tehát mindenek előtt szükséges, hogy tudassa velünk a' minisiterelnök: milly utasításokat adott tulajdonkép Baudin hajóvezérnek?“ Soult: „A' mostani minisiterég épen semmi utasítást nem adott nekem. Minden, mi a' mexicói szerződést illeti, az april 15iki kormánytól származott. (Mozgalom.) A' helybenhagyásra nézve tanácskozni fog még a' minisiterég, mielőtt azt a' király elibe terjesztené.“ Guyet Desfontaines: „A' minisiterelnök szükségesnek véli némelly oklevelek eltitkolását a' választmány előtt. Nekünk nincs jogunk sürgetni azok közlését. De fölvilágításokra van még is szükségünk; mert ha némelly záradékok miatt nem hagyhatni helyben a' szerződést, úgy meg nem foghatom, mikép adaték nekik abban hely. Azon utasítások közt, miket Molé gr. Baudin hajóvezérnek adott, 's az előttünk fekvő szerződés közt igen lényeges különbség uralkodik, melly méltán voná magára a' választmány 's néhány szónok figyelmét. A' választmány tehát szeretné tudni: milly időközű levelezések okozhaták e' különbséget? 'S ez iránt semmi fölvilágítást nem nyerhete.“ Soult tábornagy ismét kitérőleg válaszolt, mondván, hogy a' kormány nem bocsátkozhatik részletesb vitatásba, mielőtt minden hiányzó hivatalos iromány birtokába jutna. Egy a' választmányhoz intézett iratában azt nyilvánítja a' minisiterelnök, miszerint a' kormány ezer okból volt kénytelen minelőbb szerződésre lépni Mexicoval. Maga a' politika is nagylelkűséget tén törvényre a' hajóvezérnek, ki San Juan de Ulloa elfoglalta után oly engedvényekkel tartozék megelégnüni, miket az előtt nem volt szabad elfogadnia. Noha egyébiránt a' mártz. 9iki szerződésben az első terv néhány záradékira ohajtott találni a' kormány, még sem késlelteté a' szerződés helybenhagyását, 's magára vevé az egész felelősséget. Másnap

(26ikán) még egyszer visszatért Soult tábornagy a' mexicói kérdésre, 's leginkább a' választmányhoz intézett iratában előforduló e' szokat: „A' kormány nem talált nehézséget a' mártz. 9iki szerződés helybenhagyása iránt,“ törekvék őszhangzásba hozni a' kamrában mondott e' szavaival: „A' szerződés még nincs helybenhagyva.“ Ha a' kormány nem hagyja ezt helyben, úgy ismét fegyverhez kell nyulni, ohajtja é ezt a' kamra? (Minden oldalról: „Nem! Nem!“) Végre a' vitéz hajóvezér érdemeit törekvék kiemelni a' tábornagy, mivel az legnagyobb nehézségek elleniben aránylag csekély eszközökkel oly sikert vitt ki, mellyel minden esetre megelégnülhet Franciaország, ha mindjárt nem felel is az meg mindenben tökéletesen a' föllengősb kívánatoknak. További határozat nem történt e' tárgyan azon nap. Igen különös azonban, hogy mind az, kiknek befolyásuk van e' kérdésre, oly kőtűnő zavarral nyilatkoznak róla. Az egész haj alkalmasint abban alapszik, hogy eleinte igen sokat kívánt a' francia kormány, 's utóbb visszavonulni lön kénytelen, midőn Anglia és a' szabad tartományok határozottan követelési ellen nyilatkoztak. —

Törökország.

Mehemed-Ali jun. 4kén következő irományt intéze Ibrahim basa fához, miután az ellenségeskedés kitörését meghallá: „Nevém máj. 29 's 30ki leveledet, 's azt, mellyet Kaftana bey hozzád intéze, ezekből világos, hogy néhány török lovas Aintab kerületben helységeket pusztíta el 's Uront megszállá. Most tehát kérdést intézesz hozzám, mikép viseljed magad e' körülményben? Én azonnal lefordítottam e' három oklevelet 's közlém az Alexandriában székező négy consullal. Miután darab ideig tanácskoztunk volna e' tárgy iránt; a' consulok ekép nyilatkoznak: „Főnséged érdeke védelmi rendszert kíván meg; de e' mellett főnséged erőt erővel toroljon meg, mi csak hatalmában áll. Mindenek előtt szükséges tehát, hogy Ibrahim basa tisztet küldjön Hafiz basához, kitől nyilatkozványt kérjen bánásmódja iránt. Ez alatt Aintab város és kerület védelme végett legtanácsosb leend számos csapatot küldeni oda 's ha ennek ellenére is tovább nyomulnának Aintab kerületben a' törökök, akkor az őrség vonuljon vissza a' hadsereghez, melly akkor az ellenség elibe nyomuland. Illy módon menend csak véghez a' esata egyiptusi földön, mi által főnséged könnyen hebizonyíthatja, hogy az első megtámadás török részről történt.“ E' tanácsot én annál inkább alkalmazhatónak vélem, mivel a' törökök iránti eddigi bánásmóddal tökéletesen őszhangzik. Intlek tehát, fiam, intézd ez irat tartalma szerint lépésidet. —

Bécs, jun. 28kán: Konstantinápolyi rendkívüli alkalommal mult éj-jel érkezett hírek szerint a' szultán egészségi állapotja igen veszélyes, annyira, hogy minden órán halálát várják. Az orvosok egyhangulag kétségbe vannak élete fölől 's lemondának róla, oda nyilatkozva, miszerint legfőlebb is csak három hétig maradhat életben. A' szultán betegsége vágtató (galoppirende) aszkór. Konstantinápolyban a' szultán betegsége nagy rémülést okozá, 's hasonlólag itt Bécsben is nagy hatást szüle. (A' pénzesarnokban e' hír, úgy látszik, semmi változást nem okozá.) Ha fontolatra vesszük, hogy az összes török birodalom léte a' szultán kora halála által veszélyeztetve van, úgy nem esudálhatni, hogy a' porta 's Mehemed-Ali közötti háborukitörést csekélyebb érdekekkel tekintik, mint a' szultán halálát. Parisbul francia, Londonbul angol, Pétervárbul orosz hírnök érkezék ide tegnapp. —

Németország.

Mainz, június 24ikén: Tegnap tettek próbatut a' Tannus-vasuton Hochsttulegész Frankfurtig; a' következmény minden várakozásnak megfelelt; kocsi, erőmű 's vasut a' legjobb nemű 's a' számos gyülekezet tettszessel nyilvánítá megelégnülését 's csak azon egyetlen kívánat keletke-zék mindnyájok keblében: bár mentülelőbb használhatóvá tétetne e' vasut; e' kívánat Frankfurtól Hattersheimig és Kasteltól Wiesbadenig nem sokára teljesülésbe megy, mert az utvonatok elkészíttetése néhány nap véget érend. 'S így nem sokára oly mű leend elvégezve, melly három város népségét majd egyé összesíti. —

Thorwaldsen levelet intéze a' m. m. frankfurti, Göthe-emlékét-eszközlő, választmányhoz, mellyben egész készséggel ajánlkozik az emlékmintakészítésre. Az óta, úgy látszik, nem gyűlt be több ajándék emlékére; az eddigi mennyiség 24 ezer ft. —

Pesti egyesületi gyapjutár

Érkezett gyapju 162,878 font.

Eladatott „ 47,352 font.

Pest, jul. 6kán 1839. Liedemann J. S. Fridrik.

Gabonaár. Vidéki városink piaczin: pozs. mérője váltó garas.

	húza	ketszer	roz	arpa	zab	kukuricza	köles
Jun. 26kán (Szeged-en)	90-80	70-60	52-48	38-35	35-35	60-55	70-65
„ 27kán Győr	112-108	96-87	78-75	64-60	38-33	76-73	160-150
„ 27kán Mosony	126-88	80-70	84-70	70-50	47-40	72-64	—
„ 28kán Temesvár	88-80	66	—	—	32	45	—
„ 28kán Pécs	90-80	80-70	67-50	—	47	60	—
„ 28kán Komárom	105-100	95-90	—	64-62	40	50	—
„ 28kán Szeged	90-85	70-60	—	36	40	50	60

Dunavizáltás: Pest, július 7ikén 11' 10" 0" — jul. 8kán 11' 6" 0" — 9dikén 10' 10" 9" — 10kén 10' 2" 0"

Pénzkelet: Bécs, jul. 8kán: 5 pCtes statuskötelezvény 107¹³/₁₆; 3 pCtes: 82³/₄; 1820iki kölesön: 280; 1834iki: 500 frtos kölesön: 673¹/₈; 1839ki 250 frtos: 267¹³/₁₆; bankrésztvény: 1501¹/₂, es. k. arany-agiója: 4¹/₄ pCent; éjszaki vasut-résztvény: 103³/₄; győri: 105; majlandi: 102¹/₂; Eszterházy-sorsjegy: 44¹/₂.

Lotto. Buda, jul. 6kán: 51, 73, 7, 11, 25.